

UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI
FACULTAT DE CIÈNCIES JURÍDIQUES

Ensenyament de Dret (Pla 1992)

CURS 2003-2004

Dret Internacional Privat

(15012032)

Quart curs
Anual quadrimestre

Assignatura Troncal
9 Crèdits (6 teòrics i 3 pràctics)

Professors:

- ✓ Dra. Beatriz Añoberos Terradas
- ✓ Sra. Georgina Garriga Suau

PROGRAMA

ENSENYAMENT DE DRET; **Error! Marcador no definido.**

CREDITS: 9

ASSIGNATURA TRONCAL

Dret internacional privat

Professors de l'Àrea de Dret internacional privat

Dra. Beatriz Añoveros Terradas

Sra. Georgina Garriga Suau

PROGRAMA

I. INTRODUCCIÓ I FONTS

Lliçó 1.- Pressupòsits, objecte i contingut

- a) Els pressupòsits del Dret internacional privat: Modificacions del tràfic extern i la seva influència en el Dret internacional privat.
- b) El contingut del Dret internacional privat.
- c) L'anomenada "dimensió interna" del Dret internacional privat.
- d) Especialització, flexibilització i materialització com a característiques del Dret internacional privat actual.

Lliçó 2.- Les fonts del Dret internacional privat: fonts internes i convencionals

- a) El sistema de fonts del Dret internacional privat: Dret internacional privat autònom, Dret internacional privat institucional i Dret internacional privat convencional.- El paper de la Constitució.
- b) Dret internacional privat convencional: classificació.- Especial referència als Convenis generals o *erga omnes*.- Dret internacional privat convencional en el marc de les Organitzacions internacionals: especial referència a la Conferència de La Haia de Dret internacional privat.
- c) Dret espontani: la denominada "*nova lex mercatoria*".

Lliçó 3.- Les fonts del Dret internacional privat: el Dret internacional privat comunitari

- a) Dret internacional privat a la Comunitat Europea: Evolució des del Tractat de Roma al Tractat d'Amsterdam.

- b) Els convenis complementaris entre els Estats membres.- Les normes de Dret internacional privat incloses en els actes de Dret derivat.
- c) El paper del Tribunal de Justícia de les Comunitats Europees.
- d) Conseqüències de la comunitarització del Dret internacional privat convencional i pel Dret internacional privat autònom.

Lliçó 4. Les fonts del Dret internacional privat espanyol

- a) Sistema espanyol de Dret internacional privat: evolució històrica.- La Constitució de 1978 i el Dret internacional privat.
- b) Les modificacions més recents del Dret internacional privat autònom.
- c) Participació d'Espanya en el procés de codificació internacional: Convenis bilaterals i multilaterals.
- d) Espanya i la Comunitat Europea.

II. ARRANJAMENT JUDICIAL I EXTRAJUDICIAL DE DIFERÈNCIES

Lliçó 5.- Articulació de normes i conceptes

- a) Els mètodes d'arranjament de diferències.
- b) Els diferents règims de regulació i la seva articulació.

Lliçó 6.- Competència judicial internacional

- a) Concepte i delimitació.- Límits internacionals a l'establiment de la competència dels tribunals interns.
- b) L'atribució de la competència judicial internacional: competències exclusives, generals, especials i exorbitants.- La submissió expressa i tàcita.- Les normes de protecció de la part dèbil: consumidors, treballadors i assegurats.
- c) La jerarquització i articulació de les diferents competències.
- d) Normes d'aplicació de la competència judicial internacional: control de la competència.- Litispendència i connexitat.
- e) La competència per adoptar mesures provisionals.

Lliçó 7.- El procés amb elements estrangers

- a) El Dret aplicables al procés.
- b) Les parts en el procés: capacitat i representació.- El benefici de justícia gratuïta.
- c) La prova en el procés amb elements estrangers.
- d) Els documents atorgats a l'estranger: la "postil·la".

Lliçó 8.- Assistència judicial internacional

- a) Les formes de comunicació entre tribunals de diversos països.
- b) Les notificacions a l'estranger.
- c) L'obtenció de proves a l'estranger.

Lliçó 9.- Reconeixement i execució de sentències estrangeres

- a) Eficàcia internacional de les decisions judicials: distinció entre reconeixement i execució.
- b) El sistema espanyol vigent: règim institucional, règim convencional, règim de reciprocitat i règim legal supletori.

- c) El procediment d'execució de sentències estrangeres a Espanya en els diferents règims.

Lliçó 10.- Arbitratge i ADR

- a) L'arbitratge internacional: fonts.
- b) El conveni d'arbitratge.
- c) El procediment arbitral.- Llei aplicable al procediment.- Llei aplicable al fons.
- d) L'execució de laudes arbitrals.
- e) Els procediments alternatius per a la resolució de diferències (ADR).

III. TÈCNiques DE REGLAMENTACIÓ

Lliçó 11.- Tècniques directes de reglamentació

- a) La pluralitat de tècniques en el Dret internacional privat.- El problema de les qualificacions.
- b) Normes imperatives de Dret internacional privat.
- c) Normes materials especials de Dret internacional privat i normes autolimitades.
- d) Dret internacional privat convencional material i Dret uniforme.- Les normes d'aplicabilitat del Dret uniforme.

Lliçó 12.- La tècnica indirecta de reglamentació

- a) La norma de conflicte: concepte i naturalesa.- Classes de normes de conflicte.
- b) Estructura de la norma de conflicte.
- c) Les normes per l'aplicació de les normes de conflicte.
- d) L'articulació entre normes de conflicte i tècniques directes de reglamentació.

Lliçó 13.- Normes de conflicte i Dret estranger

- a) L'aplicació del Dret material estranger.- Excepcions a l'aplicació del Dret estranger, en especial l'excepció d'ordre públic.
- b) Les normes de conflicte del Dret estranger: reenviament, qüestió preliminar i remissió a un ordenament plurilegislatiu.

Lliçó 14.- La dimensió interna del Dret internacional privat: El Dret interregional

- a) Espanya com a Estat plurilegislatiu: antecedents.- Especificitat i pressupòsits de la plurilegislatió.- El "Dret interregional".
- b) La Constitució de 1978 i les conseqüències en la dimensió interna del Dret internacional privat.
- c) Els procediments tècnics de reglamentació en el Dret interregional espanyol.- Particularitats de l'aplicació de la norma de conflicte en el Dret interregional.
- d) El veïnatge civil: concepte i funció.- Adquisició del veïnatge civil.- Prova del veïnatge civil.- Veïnatge civil de qui adquireix o recupera el veïnatge civil.

IV. PERSONA, FAMÍLIA I SUCCESSIONS

Lliçó 15.- Persona física

- a) Persona física i delimitació de l'àmbit de l'estatut personal.

- b) La llei aplicable a l'estatut personal.- El conflicte mòbil.
- c) Les excepcions a l'aplicació de la llei personal: l'excepció "d'interès nacional".
- d) Inici i extinció de la personalitat.
- e) Els drets de la personalitat.- Especial referència al dret al nom.

Llició 16.- La protecció internacional de les persones

- a) Circumstàncies modificatives de la personalitat.
- b) La protecció internacional de menors.
- c) El problema de la substracció internacional de menors.
- d) La protecció internacional d'adults.

Llició 17.- El matrimoni: celebració

- a) Evolució històrica i incidència de la Constitució de 1978.
- b) La celebració del matrimoni: qüestions de fons i de forma.
- c) Registre civil i matrimoni.

Llició 18.- El matrimoni: nul·litat, divorci i separació

- a) Competència dels tribunals en matèria de nul·litat, divorci i separació.
- b) Llei aplicable a la nul·litat.- Efectes del matrimoni putatiu.
- c) Llei aplicable a la separació i al divorci.- Llei aplicable als efectes de la dissolució del matrimoni.
- d) Reconeixement i execució de decisions estrangeres.- Reconeixement i execució de resolucions eclesiàstiques.

Llició 19.- El matrimoni: efectes

- a) Els efectes del matrimoni.
- b) Capitulacions matrimonials i donacions entre cònjuges.
- c) Particularitats del Dret interregional espanyol.

Llició 20.- Filiació

- a) Filiació per naturalesa.- Establiment.
- b) Filiació adoptiva.- Autoritat competent.- Llei aplicable.- Cooperació d'autoritats.- Reconeixement d'adopcions constituïdes a l'estranger.
- c) Efectes de la filiació.- Filiació i protecció de menors.

Llició 21.- L'obligació d'aliments entre parents

- a) Marc normatiu del Dret internacional privat d'aliments.
- b) Competència d'autoritats.
- c) Llei aplicable.
- d) Cooperació d'autoritats.
- e) Execució de sentències estrangeres.

Llició 22.- Les successions

- a) Competència d'autoritats.
- b) Llei aplicable a la successió: els sistemes d'unitat i de fraccionament.- Incidència del problema del reenviament.
- c) La successió testada.- Capacitat per a testar.- Forma del testament.- Contingut del testament.
- d) La successió contractual.
- e) La successió intestada.- La successió en absència de parents cridats.
- f) Disposicions comunes als diferents tipus de successió.

- g) Peculiaritats del Dret interregional.
- h) Successions, matrimoni i filiació.- Qüestions prèvies.- Problemes d'adaptació.

Lliçó 23.- Parella de fet

- a) L'evolució de la "família".
- b) Establiment de la parella: unions homosexuals i heterosexuals.- Reconeixement de la relació establerta a l'estranger.
- c) Efectes de la unió de fet: filiació, aliments i successions.
- d) La dissolució de la relació.

V. DRET PATRIMONIAL

Lliçó 24.- Els actors del comerç internacional

- a) Problemes generals i evolució.
- b) Establiment d'estrangers i societats.
- c) Grups de societats i altres formes d'actuació internacional de les empreses.
- d) La representació comercial.

Lliçó 25.- La fallida

- a) Peculiaritats de la crisi de l'empresa amb elements estrangers.- Els principis d'unitat i universalitat i de pluralitat i territorialitat.
- b) Insolvència d'àmbit comunitari.
- c) Insolvència d'àmbit extracomunitari.

Lliçó 26.- Els contractes internacionals: qüestions generals

- a) L'evolució de la contractació internacional.
- b) La llei aplicable al contracte.- Paper de l'autonomia de la voluntat.- Connexions objectives.- Àmbit de la llei aplicable.
- c) Incidència de les normes imperatives.
- d) Contractes individuals de treball i conclosos per consumidors.
- e) La forma dels contractes.

Lliçó 27.- Els contractes internacionals: diferents tipus de contractes

- a) Els diferents tipus de contractes: Importància de la compravenda comercial internacional.- Les tècniques de reglamentació i la compravenda comercial internacional.
- b) Els contractes de transferència de tecnologia.
- c) Els contractes de distribució.
- d) Els contractes de transport i d'assegurança.
- e) Examen particular del comerç electrònic.

Lliçó 28.- Obligacions extracontractuals

- a) Els diferents supòsits d'obligacions extracontractuals.- Problemes de competència judicial i de llei aplicable.
- b) El problema de localització del fet il·lícit.
- c) Il·lícits especials: accidents de circulació per carretera, danys derivats de productes defectuosos, competència deslleial i danys al medi ambient.
- d) Danys vinculats a la societat de la informació.

e) La relació de responsabilitat contractual i responsabilitat extracontractual.

Llició 29.- Drets reals

- a) La distinció entre béns corporals (mobles i immobles) i béns incorporals.
- b) Drets reals sobre béns immobles.
- c) Drets reals sobre béns mobles.
- d) La propietat intel·lectual.
- e) L'adquisició de drets reals per actes d'autoritat pública.

Llició 30.- Mitjans de pagament internacionals

- a) Els pagaments dineraris.
- b) Els instruments de pagament no dineraris.
- c) Els nous medis de pagament i de financiació internacional.

ORIENTACIONS DOCENTS

1. Objectius i metodologia docent de l'assignatura

A Dret internacional privat es pretén que l'estudiant sigui capaç de copsar correctament les vessants i les implicacions que l'actual fraccionament jurídic del món tenen per les relacions jurídiques privades.

L'explicació de les lliçons del Programa es duu a terme en els grups de classes teòriques i grups de classes pràctiques en que la Facultat distribueix cada curs els alumnes, amb l'auxili, si s'escau, de les activitats complementàries organitzades per l'Àrea de Dret internacional privat.

És imprescindible utilitzar durant les explicacions a classe i el treball individual la darrera edició (13ª pel curs 2003-2004) de la *Legislación básica de Derecho internacional privado* de l'editorial Tecnos.

Ni les classes ni les activitats complementàries substitueixen l'esforç que cada alumne ha de fer individualment per l'estudi de la disciplina amb la bibliografia indicada a l'apartat corresponent d'aquest Programa.

2. Avaluació, exàmens i puntuació

L'avaluació dels coneixements de l'alumne es basa en un examen, en les convocatòries ordinàries o extraordinàries.

Els exàmens es fan en les dates fixades per la Facultat per les convocatòries ordinàries i extraordinàries.

La matèria objecte d'examen és el contingut de totes les lliçons del programa.

Els exàmens consisteixen en un exercici escrit de tres preguntes l'enunciat de les quals no necessàriament reproduïx enunciats de les lliçons del Programa, més un cas pràctic o un comentari de text, a desenvolupar en un temps i espai limitat segons les instruccions dels professors. La puntuació total de cada prova i de cada examen s'obté amb la mitjana aritmètica de la puntuació de cada una de les preguntes, casos o comentaris que componen la prova o l'examen.

BIBLIOGRAFIA SUMÀRIA

1. Material Legislatiu

BORRÁS, A.; BOUZA, N.; GONZÁLEZ CAMPOS, J.D.; VIRGOS, M.: *Legislación básica de Derecho internacional privado español*, 13ª ed., Madrid (Tecnos), 2003.

2. Materials recomanats en llengua espanyola

FERNÁNDEZ ROZAS, J.C.; SÁNCHEZ LORENZO, S.: *Derecho Internacional Privado*, 2ªed., Madrid (Civitas), 2001 .

GONZÁLEZ CAMPOS, J.D.; FERNÁNDEZ ROZAS, J.C.; GARAU, L.; CALVO, A.L.; VIRGOS, M.; AMORES, M.A.; DOMÍNGUEZ, P.: *Derecho internacional privado. Parte especial*, 6ª ed. Revisada, Madrid, (Eurolex), 1997.

CALVO CARAVACA, A.L.; CARRASCOSA GONZÁLEZ, J.: *Derecho Internacional Privado*, vol. I, 3ªed., Granada (Comares), 2002 i vol. II, 3ªed., Granada (Comares), 2002.

PÉREZ VERA, E. (dirección): *Derecho internacional privado*, vol. I (con la colaboración de ABARCA, P.- GONZÁLEZ CAMPOS, J.D.- GUZMÁN, M.- MIRALLES, P.- VIRGOS, M.), 3ªed., Madrid, 2001, 1ªreimp. 2002 i vol. II (con la colaboración de ABARCA, P.- GUZMAN, M.- MIRALLES, P.P.), 3ªed., Madrid, 2001, 1ªreimp. 2002.

VIRGÓS SORIANO, M., GARCIMARTÍN, F.J.: *Derecho procesal civil internacional: litigación internacional*, Madrid (Civitas), 2000.

3. Bibliografia en altres llengües

AUDIT, B.: *Droit international privé*, 3a éd., París, 2000.

BATIFFOL, H.; LAGARDE, P.: *Traité de Droit international privé*, 8ª ed., vol. I, París, 1993; 7ª ed., vol. II, París, 1983.

BORRÁS, A.: "Les ordres plurilégislatifs dans le droit international privé actuel", *Recueil des Cours de l'Académie de Droit international*, 1994-IV (T. 249).

BUCHER, A.: *Droit international privé suisse*, Vol. I (partie générale), Basilea (Helbing & Lichtenhahn), 1998 i vol. II (personnes, famille, successions) Basilea (Helbing & Lichtenhahn) 1992.

NORTH, P.M., FAWCETT, J.: *Cheshire & North: Private international Law*, Londres, 1999.

KEGEL, G., SCHURIG, K.: *Internationales Privatrecht*, 8ª ed., Munich (Beck), 2000.

KROPHOLLER, J.: *Internationales Privatrecht*, Tübingen, 4ª ed, 2001.

LOUSSOUARN, Y.; BOUREL, P.: *Droit international privé*, 6ª ed., París, 1999.

MAYER, P.: *Droit international privé*, 6ª ed., París, 1998.

RIGAUX, F.: *Derecho internacional privado* Vol. I (part general) (traducción y adaptación al Derecho español por BORRÁS, A.), Madrid (Civitas), 1985; Vol. II (*Droit positif belge*), 2ª ed. (en colaboración con M. Fallon), Brusel·les, 1993.

ROOIJ, R VAN; POLAK, M.V.: *Private International Law in the Netherlands*, The Hague: Kluwer Law and International, 1995.

SCOLES, E.F.; HAY, P.: *Conflict of laws*, 2ª ed., St. Paul (Minnesota), 1992.

VITTA, E.; MOSCONI, F.: *Corso di Diritto internazionale privato e processale*, Torino (UTET), 1992.

